

Марио Варгас Лъоса „Панталеон и посетителките“

- Събуди се, Панта – казва Почита. – Часът е осем. Панта, Пантита!
- Стана ли осем? По дяволите, как ми се спи – прозява се Пантита. – Заши ли ми нашивката?
- Да, господин лейтенант – козирува Почита. – Ох, простете, господин капитан. Докато свикна, ще си останеш лейтенант, душко. Да, изглежда чудесно. Но ставай де, срещата ти не е ли в...?
- Да, в девет – сапунисва се Пантита. – Къде ли ще ни изпратят, Поча? Подай ми пешкира, ако обичаш. Къде мислиш, че ще е, душичке?
- Тук, в Лима – съзерцава сивото небе, терасите, автомобилите, пешеходците Почита. – Ох, лигите ми текат – Лима, Лима, Лима!
- Хич не се и надявай за Лима – гледа се в огледалото и завързва вратовръзката си Панта. – Ако е в някой град като Трухильо или Такна, пак ще е добре.
- Виж колко е интересно това съобщение в „Ел Комерсио“ – свива устни Почита.
- В Летисия някакъв тип се разпънал на кръст, за да оповести края на света. Хвърлили го в лудницата, но хората го измъкнали със сила. Мислят го за светец. Летисия е в колумбийската част на селвата, нали?
- Колко си напет като капитан, сине – подрежда мармалада, хляба и млякото върху масата госпожа Леонор.
- Сега е в Колумбия, но по-рано беше в Перу. Взеха ни я – маже масло върху препечената филийка Панта. – Налей ми още малко кафе, мамо.
- Дано да ни изпратят пак в Чиклайо – събира трохите в една чиния и прибира покривката госпожа Леонор. – Все пак там бяхме най-добре, нали? За мен е важно да не сме много далече от крайбрежието. Върви, сине, желая ти късмет и бог да ти помага.
- В името на Отца, на Светаго духа и на СИНА, КОЙТО УМРЯ НА КРЪСТА – вдига очи към нощта, свежда очи към факлите брат Франсиско. – Ръцете ми се вързани, дървото е приношение, прекръстете се заради мене!
- Полковник Лопес Лопес ме чака, госпожице – казва капитан Панталеон Пантоха.
- И двама генерали – върти очи госпожицата. – Влезте, капитане. Да, да, през кафявата врата.
- Ето го и нашия човек – изправя се полковник Лопес Лопес. – Влизайте, Пантоха, поздравявам ви с новата нашивка.
- Най-високата оценка на изпита за повишение в чин, и при това с пълно единодушие на комисията – стиска му ръката, потупва го по рамото генерал Виктория. – браво, капитане, ето така се прави кариера в служба на родината.
- Седнете, Пантоха – посочва канапето генерал Колясос. – Настанете се удобно и се пригответе да чуете нещо необикновено.
- Не го плаши, Тигре – размахва ръце генерал Виктория. – Ще помисли, че го изпращаме на заклание.
- Това, че лично висшите началници на интендантската служба са дошли да ви съобщят новото назначение, показва, че работата е специална – става сериозен полковник Лопес Лопес. – Да, Пантоха, става дума за извънредно деликатна мисия.
- Присъствието на моите началници е голяма чест за мен – удря токове капитан Пантоха. – Карамба, вие ме заинтригувахте, господин полковник.
- Ще запалите ли? – изважда табакера и запалка Тигъра Колясос. – Но не стойте прав, седнете. Как, не пушите ли?

– Нали виждате, поне веднъж разузнаването не греша – поглажда някакво фотокопие полковник Лопес Лопес. – Ето го, черно на бяло: не пуши, не пие, по жени не ходи.

– Офицер без пороци – възхищава се генерал Виктория. – Ето кой ще представи военните в рая заедно със света Роса и свети Мартин от Порес.

– Не преувеличавайте – изчервява се капитан Пантоха. – Сигурно и аз имам някой неоткрит порок.

– Ние знаем за вас повече, отколкото самият вие – вдига и пак полага върху писалището някаква папка Тигъра Колясос. – Ще се шашнете, ако разберете колко часа сме посветили да проучим живота ви. Знаем какво сте направили, какво не сте направили и дори какво ще направите, капитане.

– Можем да издекламираме служебното ви досие наизуст – отваря папката, разлиства картони и формуляри генерал Виктория. – Нито едно наказание като офицер, а като курсант – само няколко леки мъмрения. Тъкмо затова бяхте избран, Пантоха.

– И то от близо осемдесет офицери от интендантската служба – повдига едната си вежда полковник Лопес Лопес. – Имате основание да се дуете като пуяк.

– Благодаря ви, че имате толкова добро мнение за мен – очите на капитан Пантоха овлажняват. – Ще направя всичко, каквото мога, за да заслужи доверието, господин полковник.

– Капитан Панталеон Пантоха ли? – разтърсва слушалката генерал Скавино. – Едва те чувам. За какво ми го прашаш, Тигре?

– В Чиклайо сте оставили прекрасен спомен – прелиства доклада генерал Виктория. – Полковник Монте какво не направи, за да ви задържи. Изглежда, че благодарение на вас в казармата всичко е вървяло по часовник.

– „Роден организатор, математическо чувство за ред, стриктен изпълнител – чете Тигъра Колясос. – Ръководеше полковата администрация ефективно и с истинско вдъхновение“. По дяволите, метисът Монте май се е влюбил във вас.

– Тези похвали наистина ме смущават – свежда глава капитан Пантоха. – Винаги съм се стараел да изпълнявам дълга си и нищо повече.

– Службата за какво? – размива се гръмогласно генерал Скавино. – Ти и Виктория да не ме занасяте? Или забравихте, че с мен шега не бива?

– Добре де, стига сме го увъртали – поставя пръст на устните си генерал Виктория. – Въпросът изисква най-строга тайна. Имам предвид мисията, която ви се възлага, капитане. Хайде, изплюй камъчето, Тигре.

– Накратко, войската в селвата е подгонила индианките – поема въздух, премигва и покашля Тигъра Колясос. – Изнасилванията не секват и съдилищата не успяват да осъдят цялата тая пасмина. Цяла Амазония е пламнала.

– Всеки ден ни бомбардират с рапорти и донесения – пощипва брадичката си генерал Виктория. – Пристигат протестни делегации и от най-затътените селца.

– Вашите войници се гаврят с жените ни – мачка шапката си и говори с пресеклив глас кметът Пайма Рунуи. – Преди няколко месеца обезчестиха едната ми балдзка, а миналата седмица за малко да изнасилват и жена ми.

– Не са моите войници, а воините на родината – разтваря помирително ръце генерал Виктория. – Успокойте се, господин кмете. Армията съжалява извънредно много за това недоразумение с вашата балдзка и ще направи каквото може, за да я обезщети.

– Сега изнасилването недоразумение ли се нарича? – недоумява отец Белтран. – Защото си е било чисто изнасилване.

– Двама униформени хванали Флорсита на връщане от нивата и я изнасилили на самата пътека – гризе си ноктите и скача от мястото си кметът Теофило Морей. – И то с такава точна стрелба, че сега е бременна, господин генерал.

– Вие само ми посочете тези негодници, госпожице Доротея – ръмжи полковник Петер Касауанки. – И не плачете, не плачете, ще видите как всичко ще уредя.

– Да не мислите, че ще се изправя там? – ридае Доротея. – Самичка пред всички тия войници?

– Те ще минат отгук, пред караулното – скрива се зад металната решетка полковник Максимо Давила. – Вие ще гледате през прозореца и щом откриете нарушителите, ще

ми ги покажете, госпожице Хесус.

– Нарушители ли? – пръска слюнки отец белтран. – По-скоро развратници, мръсници и негодяи. Да се погаврят с доня Асунта! Да окалят така униформата!

– Моята прислужница Луиса Канепа я изнасили първо един сержант, после един ефрейтор и накрая един прост войник – избърсва очилата си лейтенант бакакорсо. – Изглежда, й хареса, господин майор, та сега се е хванала със занаята, а сутеньор й е някакъв педераст, по прякор Многоликия. На нея пък й викат Гърдата.

– Сега ми кажете за кого от тия господинчовци искате да се омъжите, госпожице Долорес – крачи пред тримата новобранци полковник Аугусто Валдес. – И капеланът начаса ще ви венчае. Избирайте, избирайте, кого предпочитате за баща на бъдещото си детенце?

– Жена ми я сгасиха направо в черквата – седи изпънат на крайчеца на стола дърводелецът Адриано Ярке. – Не в катедралата, а в черквата „Исус Христос от багасан“, господине.

– Така е, скъпи радиослушатели – реве Синчи. – Тези развратни нечестивци не ги спря нито страхът от бога, нито почитта към светия му дом, нито белите коси на тази достопочтена матрона, майка и баба на две поколения лоретанци.

– Започнаха да ме дърпат, ох, боже мой, и искаха да ме съборят на пода – плаче госпожа Кристина. – бяха пияни, едва се държаха на краката си и да бяхте чули какви мръсотии плещеха. Пред главния олтар, кълна ви се.

– Най-милостивата душа в цяло Лорето, господин генерал – реве отец белтран. – Опозориха я пет пъти!

– А също и дъщеричката, и племенничката, и кръщелничката, знам, знам, Скавино – издухва пърхота от пагоните си Тигъра Колясос.

– Но този отец белтран с нас ли е, или против нас? Нима не е военен свещеник?

– Протестирам в качеството си на свещеник и на военен, господин генерал! – прибира корем и изпъчва гърди майор белтран. – Защото тези насилия вредят както на жертвите, така и на институцията ни.

– Наистина новобранците са се отнесли зле с дамата – отстъпва, усмихва се, отдава чест генерал Виктория. – Но роднините й едва не ги убили с тояги, не забравяйте това. Ето медицинското заключение – счупени ребра, хематоми, разкъсано ухо. В този случай е постигнато равенство, докторе.

Жители на Лорето, департамент в Перу с главен град Икитос.

– В Икитос? – спира да пръска с вода ризата и вдига ютията Почита. – Ох, колко далече те изпращат, Панта.

– С дърво палиш огъня, на който готвиш храната си, с дърво строиш дома, в който живееш, от дърво сковаваш леглото, на което спиш, и сала, с който прекосяваш реката – виси над множеството неподвижни глави, напрегнати лица и протегнати ръце брат Франсиско. – От дърво правиш харпуна, с който пробощаваш рибата, капана, с който

ловиш ронсоко, и сандъка, в който заравяш мъртвеца. Сестри! Братя! Коленичете заради мен!

– Това е истински проблем, Пантоха – клати глава полковник Лопес Лопес. – В Контамана кметът е издал заповед селяните да затварят жените си вкъщи, когато войниците излизат в отпуск.

– И колко е далече от морето – оставя иглата, прави възел и къса конаца със зъби госпожа Леонор. – Има ли много комари там, в селвата? Нали знаеш, че за мене са истинска напасть.

– Погледнете този списък – почесва се по челото Тигъра Колясос. – Четиридесет и три забременели за по-малко от година. Капеланите на отец белтран ожениха двадесетина, но, естествено, трябва да се вземат по-радикални мерки от насилствените бракове. Досега наказанията и забраните не са променили положението – щом пристигне в селвата, войникът пощръклява.

– Но ти изглеждаш най-разочарован от новото назначение, душко – отваря и изтърсва куфари Почита. – Защо, Панта?

– Сигурно е от горещината, от климата, не мислите ли? – оживява се Тигъра Колясос.

– Твърде вероятно, господин генерал – мънка капитан Пантоха.

– Влагата и топлината, пищната природа – облизва устни Тигъра Колясос. – И с мен винаги става така – стигна ли в селвата, сякаш вдишвам огън, а кръвта ми кипва.

– Ако генералшата те чуе – смее се генерал Виктория, – тежко на лапите ти, Тигре.

– В началото мислехме, че е от храната – потупва се по корема генерал Колясос. – Че в гарнизоните слагат много подправки, които изострят сексуалните желания.

– Консултирахме се със специалисти, включително с един швейцарец, който ни струва куп пари – брой въображаеми банкноти полковник Лопес Лопес. – Някакъв диетолог със сума титли.

– Pas d'inconvénient – води си бележки професор бернар Лаое. – Ще изготвим разкладка, която, без да намалява необходимите протеини, ще отслаби нагона у войниците с 85 на сто.

– Да не се увлечете – мърмори Тигъра Колясос. – Не искаме войска от евнуси, докторе.

– Орконес вика Икитос, Орконес вика Икитос – проявява нетърпение младши лейтенант Сантана. – Да, извънредно сериозно и спешно. Не получихме предвидените резултати в операцията „Швейцарска разкладка“. Хората ми умират от глад, туберкулират. Днес още двама припаднаха по време на проверката, господин майор.

– Няма шега, Скавино – придържа телефонната слушалка с рамо и си пали цигара Тигъра Колясос. – Как ли не го обмисляхме, но това е единственият изход. Изпращам ти Пантохита с майка му и жена му. Оправяй се както можеш.

– Почита и аз вече свикнахме с мисълта и се радваме, че ще идем в Икитос – сгъва кърпички, подрежда поли, опакова обувки госпожа Леонор. – А ти продължаваш да се тревожиш. Какво става с теб, сине?

– Вие сте човекът, Пантоха – изправя се и слага ръце на раменете му полковник Лопес Лопес. – Вие ще сложите край на това безобразие.

– Все пак е град, Панта, и изглежда хубав – изхвърля парцали на боклука, връзва денкове, затваря пътни чанти Почита. – Не прави такава физиономия, по-лошо щеше да е в пуната, нали?

– Наистина, господин полковник, нямам представа как – преглъща капитан Пантоха. – Но ще направя каквото ми заповядате, естествено.

– Засега ще заминете за селвата – взема една показалка и посочва някакво място на картата полковник Лопес Лопес. – Вашият център на действие ще бъде Икитос.

– Ще стигнем до корените на проблема и ще го изкореним – удря с юмрук дланта си генерал Виктория. – Защото, както сигурно сте се досетили, Пантоха, проблемът не се

корени само в изнасилваните госпожи.

– А и в новобранците, осъдени да живеят като благочестиви гълъби в тази греховна горещина – цъка с език Тигъра Колясос. – Тежко е да се служи в селвата, Пантоха, много тежко.

– В селата по бреговете на Амазонка всички фусти си имат стопани – намесва се полковник Лопес Лопес. – Няма публични домове, няма леки момичета или нещо подобно.

– По цяла седмица са затворени, изпълняват задачи из гората и мечтаят за отпуск – представя си генерал Виктория. – Изминават сума километри до най-близкото село. И какво става, като стигнат там?

– Нищо, защото няма ни една свободна жена – свива рамене Тигъра Колясос. – Тогава тия, дете не си поплюват, загубват търпение и след първата чашка анасонова ракия се хвърлят като пуми върху каквото им попадне пред очите.

– Има случаи на педерастия и дори на содомия – уточнява полковник Лопес Лопес. – Един ефрейтор от Орконес, представете си, го хванали да живее с маймуна.

– Маймуната отговаря на абсурдното име „Сукалката от пето помещение“ – едва съдържа смеха си младши лейтенант Сантана. – Или, по-точно казано, отговаряше, защото ѝ теглих куршума. А онзи изрод е в карцера, господин полковник.

– С една дума, въздържанието води до ужасно разложение – казва генерал Виктория. – И до деморализация, раздражителност, апатия.

– Трябва да се нахранят тези гладници, Пантоха – гледа го тържествено в очите Тигъра Колясос. – Решението оставяме на вас. Ето къде трябва да приложите организаторските си заложи.

– Защо все мълчиш, защо си като замаян, Панта? – Почита прибира билета в чантата си и пита къде е изходът за самолета. – Ще сме близо до голямата река, ще можем да се къпем, да правим екскурзии до близките племена. Съвземи се, глупчо.

– Какво ти е, защо си толкова особен, сине – оглежда облаците, перките, дърветата госпожа Леонор. – През целия път не си отворил уста. Какво те тревожи?

– Нищо, мамо, нищо, Почита – закопчава предпазния колан Панта. – Добре съм, нищо ми няма. Ето, пристигаме вече. Това сигурно е Амазонка, нали?